

Ujút

1931 márc.

Zsidó kritikai szemle

Szerkeszti: MÁRKUS ALADÁR

A Hitközségi Ellenzéki Párt kiáltványa:

Budapest Zsidó Társas- dalmához!

**53.000 adófizetőt
fosztottak meg választójogától!**

A hitközség dzsungeléből — Vészi
József fogyasztókurája és egy fizetési
zavar — Kevés a hitközségi titkár —
A zsidó kórház kulisszatitkai — Levél
tojásfalvai Stern Salamon urtól —
Zsidóvallásu orsz.-gyűl. képviselők az
általános és titkos szavazati jog ellen
— 80 hitközségi alkalmazottat, 28 mé-
szárost fosztanak meg kenyerétől stb.

16/1

1000

**A Hitközségi Ellenzék diadalmas előretörése:
dr. Vázsonyi János, dr. Klár Zoltán és Scheer Sam**

Országos Rabbiképző és Zsidó Egyetem Könyvtára

Kovald Péter és Fia Rt.

selyem-, kelme-, ruha- és fonálfestő, vegytisztító és gőzmosógár
Gyár, főüzlet és központi iroda:

Budapest, VII., Szövetség utca 35–37.

Telefon : József 318-00, József 416-06 és József 315–71

Vegytisztítási és festési árainkat **lényegesen leszállítottuk** és ehhez képest főbb cikkeink vegytisztítási árai a következők:

Öltöny	P 6.—		Felöltő	P 6.—
Egyszerű sima selyemruha	P 5.—		Női köpeny	" 6.—

Fenti árak kifejezetten **ELSŐRANGU VEGYTISZTÍTÁSRA**
és legkifogástalanabb vasalásra és kikészítésre vonatkoznak.

Ezen áraknál olcsóbban elsőrangú munkát
egy cég sem készíthet, azért legyen biza-
lommal **50 éves** legmodernebbül
berendezett cégünk iránt

Kávé
Tea
Csokoládé
MEINL

**A Hitközségi Ellenzéki Párt
felhívása :**

Budapest Zsidó Társadalmához!

Március 8-án választja meg új képviselőtestületét a Pesti Izr. Hitközség.
A megbízás öt évre szól.

**Példátlanul reakciós választási rendszerrel, a kisebbségi
képviselőtel teljes mellőzésével, titkosnak csufolt groteszk
szavazás útján akarja a mai vezetőség méddő uralmát meg-
hosszabbítani.**

Le'oglalta maga részére az egész felekezeti sajtót és azt hiszi, hogy
mozgalmunknak, gyűléseinknek agyonhallgatásával, lelkes vezérkarunk leki-
csinylésével, saját összejöveteleikről leadott tulzó közleményekkel, sikerülni fog
újából besurranni öt évre a Sip uccai székházába.

**Azt mondják, hogy vigyázni kell, nehogy a Hitközségbe
szocialisták, cionisták és más izgága elemek kerüljenek be,
mert ez végpusztulásba vinné a hajdan erős Hitközséget!**

Azt mondják, hogy az ellenzéki mozgalom nem komoly.

Mindezekre válaszoljuk :

**Soha még ellenzéki mozgalom nem öltött olyan arányokat,
mint a mi megmozdulásunk. A mi táborunkba tömörült az
egész zsidó polgárság, az a tömeg, amelynek kipréselt verej-
tékéből építették luxus fogadóikat és amellyel nekik csak
annyi közösségük van, hogy adótárgyalásokon vallató padra
ültetik, az Istenhez szóló templomi imádkozásukat meg-
vámolják, esküvőiken tarifa szerint mondanak zengő kör-
mondatokot, vagy csak szük tömondatokot!**

Ez az tömeg mozdult most meg.

Ezeknek soraiban nincsenek görbe kardu, lakkesizmás. kacagányos fővezérek, de őszinte szívből kacagnak a szerencse völgyében született vezérek felszólalásain, akik rossz néven veszik, hogy vannak olyanok, kik külön uton járnak, mert ez nem rend! És fő a rend. Főrend...

Ez a tábor indul most küzdelembe.

A kirekesztettek tábora, a sok tizezeré, akiknek csak kötelességük van, de jogaik nincsenek...

És ez a tábor megmutatja, hogy nem személyek ellen küzd. Megmutatja, hogy nem kell féltetni tőlük a Hitközséget, mert több szeretet él bennük a Hitközség és intézményei iránt, nagyobb alkotmányos érzéssel vannak eltelve mindannyiunk szemefénye, a Pesti Izr. Hitközséggel szemben, mint azok, akik sippal-dobbal hirdetik, hogy nélkülök elpusztul a Sip ucca!

Mi felvesszük listánkra mindazokat, akik értéket jelentenek a zsidóság részére. A tudomány, irodalom, művészet képviselőit. A zsidóság képviselőit. A kis és nagyokat! Mindenkit, akinek munkája felfejleszt és akinek ereje feltámaszt. Mert meg kell menteni az alapjában megrendített végvárunkat és fel kell támasztani a valamikor nagyhatalom jellegével bíró Hitközségünket!

Az érdekképviselők tagjait, a sajtó felbecsülhetetlen értékű munkásait, orvosokat, ügyvédeket, iparos és kereskedőket, kötött és szabad pályán küzdőket, mind-mind oda akarjuk állítani a Hitközség reneszanszának gigászi startjához!

A mi küzdelemünk nem egy pillanatnyi fellángolás. Ha a választási trükkökkel sikerülne is elűzni bennünket a mostani teljes győzelemtől, zárt sorokban állunk tovább a Sip uccai székház előtt.

És e sorok sokasodni fognak számban és értékben. Ott állunk a kapunál, hogy ellessük minden hittestvérünk óhaját és sóhaját. Meg fogjuk találni az utat a nyilvánossághoz!

A mi hangunk be fog jutni a Hitközség disztermébe, megzavarja a zárt-körüli üléseket és a jogos kíváncsiságunkat hirdető harsonák hangjaira megismétlődik a bibliai eset:

Leomolnak az elválasztó falak, amelyeket egy rövidlábú politika emelt és az összetalálkozás pillanatában, az egymásra találtak és utáltak hozzá fognak az új munkához, rá térnek az új utra, melynek végén az újból nagy, erős, hatalmas, minden viharral dacoló Zsidó Hitközség áll!

53.000 kisadófizetőt fosztottak meg szavazati jogától

Bemutatkozott a Hitközségi (kormány) Párt nagybizottsága, amelyben még álkormányfőtanácsos is szerepel

A *Hitközségi (kormány) Párt* nagy bizottsága a múlt héten küldte szét köntörfalazó, és *jogfosztó* programját, amelyet — többek között — a következő kimagasló egyéniségek szignáltak: *Sándor Pál* orsz. gyűl. képviselő, *dr. Bródy Ernő* orsz. gyűl. képviselő, *dr. Fábíán Béla* orsz. gyűl. képviselő, *dr. Baracs Marcel* orsz. gyűl. képviselő, *dr. Gál Jenő* orsz. gyűl. képviselő, báró *Kohner Adolf*, *dr. Gluckstahl Samu* felsőházi tag, *siogárdi Zöld Márton*, ny. tábornok, *Stern Samu*, udvari tanácsos, *dr. budai Goldberger Leó*, kormányfőtanácsos, *dr. Blum Ödön*, min. tanácsos, *dr. Mahler Ede*, egyetemi tanár, *Link Lipót*, nagykereskedő,

Pintér Miksa link kormányfőtanácsos és irodalmi tolvaj

Csinosan összeállított névsor. Csupa báró, nemes, országgyűlési képviselő, magasrangu balmehóme, egyetemi tanár, sőt a tökéletesség kedvéért még álkormányfőtanácsos is szerepel.

Csupán a kis emberek hiányoznak belőle

Mazl tov *Sándor Pál*!...
Mazl tov *Stern Samu*!...

★

A *Hitközségi Párt* első nyilvános próbageraloppját a Bethlen téri körzeti templom dísztermében tartotta meg. Sok felszólaló között *Mezői Vilmos* meleg szavakkal dicsőítette a véletlenül megjelent zsidó sajtófőnököt. Hazánk nagy, halhatatlan és koszos költőjét. *Mezői* beszédéből szinte kiérződött a zsidó elkeseredettség azért,

hogy a kiváló poetát a Petőfi- és Kisfaludy-társaság tagjául még meg nem hívta. *Dr. Gál Jenő*, magas színvonalu előadást tartott

a kikeresztelkedett Heinérről, akit követendő mintaképpül állított a zsidók elé

Szóval a szónokok alaposan ki-merítették a *Hitközségi Párt* programját és pontosan ismertették a jelenlegi kormány eddigi áldásos működését.

A próbageralopp tehát mindenképpen fényesen sikerült. A főleg *hitközségi alkalmazottakkal megtöltött terem*ben lelkes hangulat működött: viharosan tapsolt és dörgő éljenzéssel honorálta a szellemes irodalmi előadókat...

★

Külön kell megemlékeznünk a *Hitközségi Párt* kebelében megalakult

országgyűlési képviselők kartelljéről

A zsidó vallású képviselő urak, akik az országos politika sörös- és boroshordóin az általános egyenlő és titkos választójogot hangosan hirdetik, akik a kisemberek védelmét irták a zászlajukra és akiknek támogatásával jutottak mandátumhoz, politikai pártállásukra való tekintet nélkül, elveik «fenntartásával»

egyszerűen cserbenhagyták a kis egzisztenciákat és magukévá tették azt a sötét és reakciós programot, amely hivatalos kimutató szerint 53.000 adófizetőt foszt meg szavazati jogától.

Ennek az 53.000 adófizetőnek igen is van szavazati joga — az államnál! Nagy tömeg ez.

Ezek mind szavazni is fognak. Az országos választások alkalmával azokra, akik

*tényleg az egyenlő titkos választójogért harcolnak, azokra, akik
tényleg a kisember érdekeiért
küzdenek.*

Képviselő urak! Majd találkozunk — nem Filipinél, hanem a pesti országgyűlési választásoknál!...

A Pesti izr. Hitközség gyászközsége

A hitközség rendkívüli közgyűlése február 8-án tárgyalta a módosított alapszabályokat. Az új alapszabályok szerint a hitközségnek *mindenki adófizetője nemre való tekintet nélkül, tagnak (választó és választhatónak) azonban csak akkor tekinthető, ha:*

1. legalább 30 pengő évi hitközségi adót fizet;
2. akinek nincs adóhátraléka;
3. aki bekebelezte magát a hitközségbe és
4. aki elérte a 30 éves korhatárt.

A szavazati jognak ilyen feltételhez kötése a legsötétebb machinációkra emlékeztet és *egyenlő a teljes jogfosztással.*

Abszurd és jogtalan, hogy a hitközség azokat a különben értékes tagjait az alkotmány sáncaiból kizárja, akik vagyoni viszonyaikhoz mérten *30 pengőnél kevesebb adót fizetnek. 30 pengő már igen tekintélyes hitközségi adó. A hitközség vezetőségének szándéka egészen világos:*

*„mellőzni akarja a kisembereket.
A kisember csak fizesse a keserves adót, minden egyébről majd őmértóságának környezete gondoskodik.*

E feltevésünket fényesen igazolja az is, hogy nem lehet szavazó, aki adóhátralékban van. Fel sem tehető, hogy a hitközség ne tudná azt, hogy a mai

súlyos gazdasági helyzetben alig van olyan adózó, aki ne lenne úgy állami, mint hitközségi adójával hátralékban. Ha az állam nem köti a szavazati jogot az adóminimum feltételéhez és nem kérdezi, hogy a választó eleget tett-e adófizetési kötelezettségének, akkor *milyen joggal teszi ezt a zsidó hitközség?*

Határozottan valótlán, hogy a «bekebelezés» ősi tradíció. Az emancipációs törvény írja elő, hogy minden zsidó köteles magát ott, ahol letelepszik, bekebeleztetni a zsidó hitközség-nél. Ez a szó: «bekebeleztetni» az akkori magyar nyelven a «felvétetni» szót pótolta. Most azonban Stern Samu udvari tanácsos ur, a zsidó tradíciók atyaposa ismerője, *közvetlen környezete érdekében feleleveníti a feledésbe ment «bekebelezést», ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a «Lelki vigaszt és Valláserkölcst áruló szövetkezet» (recte Pesti Izr. Hitközség) az állam védelme és főfelügyelete alatt az alapszabályok 5-ik pontja alapján «az előljáróság által időnként megállapítandó díjszabás szerint, a súlyos és legtöbb esetben aránytalan*

kultuszadón felül még tetszés szerint megsarcolhassa a türelmes és jámborfajta pesti zsidót.

A zsidó vallás szerint a férfi már *tizenhárom éves* korában nagykorú, országunk törvényei *24 éves* korhatárhoz köti a választójogosultságot. Stern Samu a 30 éves korhatárt állította fel. Nem tudjuk ugyan kitalálni, hogy őmértósága melyik jóskönyvből vagy jóvendőmondó kalendáriumból szedte elő ezt a korszakalkotó számot, amelylyel kedveskedni kíván a pesti zsidóságnak. A svábnak ugyanis negyven éves korában jön meg az esze, e szerint a pesti zsidó 10 év «For»-t kap. Hasonló módon kedveskedik az új alapszabály a gyenge nemnek. A nők is fizethetnek kultuszadót, csupán szavazati jogot *nem kapnak...*

A rendkívüli közgyűlésen, amely az alapszabály módosítást tárgyalta, megjelent a zsidó közelet több ismertnevű szereplője és az országos politikában

nagy szerepet játszó vezetőférfi, Dr. Bródy Ernő, a demokrata párt elnöke, aki állandóan az általános titkos választójogért harcol, nagy áradó szédben dicsőítette a jogfosztó és antidemokratikus/alapszabályt és azt «elvéinek fenn/ártása mellett» elfogadta.

A választmány dr. Bródy felszólalása után természetesen egyhangulag elfogadta a módosított alapszabályokat, amelyeket jóváhagyás végett felterjesztettek a vallás és közoktatásügyi miniszterhez.

Március 8-án lesz a választás. Jóllehet: Stern Samunak esetleg sikerül alantas politikával *az ellenzék szavát elfojtani*, sulyosan téved azonban, ha azt hiszi ömeltősága és környezete, *hogy a kierőszakolt győzelem után a jogfosztott tömeg elhallgat.* Az elnyomott ellenzék megtalálja majd az utat, hogy jogait *akár szokatlan módon és formában érvényesíthesse.*

Mindezek után megállapítható, hogy a most kormányon lévő vezetőség nem különbözik a hirhadt és szomorú emlékü rezsimtől.

Az akkori vezetőség cinkostárjaival tekintélyes összegekkel károsította meg az adófizetőket, Stern Samu pedig csatlósaival jogaiktól fosztja meg a hitközség tagjait.

A legnagyobb frivolitás Stern Samunak az a dicsekvése, hogy a szavazati jogot kiterjesztette, amikor saját hivatalos kimutatása szerint *szűkítette*, mert a márciusi választáson összesen csak 14.802 szavazó járulhat az urnákhoz.

Egyenesen felháborító Stern Samunak az a vakmerő kijelentése, hogy *ő a kisemberek elnöke*, amikor éppen a kisembereket fosztotta meg a szavazati jogtól.

FURNÉROK

keményfa enyvezett lemezek legolcsóbban

GRÜN SÁNDOR

Budapest, VII., Kazinczy-utca 22.

Telefon: József 426-97

Ujvári Péter

En voltam az egyetlen, aki lapom első számában megkíséreltem a lelkiismeretek felébresztését és elmondtam, milyen bűnök terhelik a hitközség vezetését *Ujvári Péterrel* szemben.

Hiába. A hitközség érzéketlen maradt, még csak meg sem látogatta a sulyos beteget.

A felekezeti sajtó kivétel nélkül szivbemarkoló nekrológot írt róla, amely könnyekre fakasztotta olvasóit. Engem megkacagtatott, szívem mélyéből kacagtam, keserűen és eszembe juttatta azt, amikor az engesztelő napon igen sok zsidó felteszi a kérdést: *bőjtölsz-e?* Egész éven át azonban nem kíváncsi senki se arra, hogy szegény felebarátjának van-e ennivalója.

Ne hidd kedves Péter barátom, hogy e sorok írásakor tréfáló hangulatban vagyok: A bajzó arca mosolyog és igen gyakran befelé sir. Ha azonban derűs hangulatban is volnék, nem lenne stilszerűtlen, mert az én számomra nem haltál meg. Te itt vagy mellettem, drága Mesterem és biztatsz, *hogy küzdjek izzó zsidó szívvel tovább az agyonsanyargatott zsidó nép, szebb jövője érdekében.*

Tudom: Te nem vádolsz. Halk szavád is elnémult. Neked nem kell már vigasz, se földi támogatás. Te megbocsátottál már azoknak is, akik egész életeden át bántottak. *Én azonban ökölbeszorított kézzel belekiáltom a világba,*

hogy irgalom nélkül és könyörtelenül elhagytak pusztulni!

Ne csendesítsél... Ne tiltakozzál... Te nem láthattad, én azonban tanuja voltam, hogy azok, *akiket én vádoltam és vádolok, még temetéseden sem érezték lelkiifurдалást, mert nem tudták felbecsülni azt a kincses értéket, amelyet Veled sirbahelyeztünk.*

Te nem tudhatod azt, hogy az *Ujságíró Egyesület* kiváló elnöke Márkus Miksa és Szirmai István főtítká

levelet irtak Stern Samu Hitközségi elnöknek és Grauer, kultuszfeljárónak és hivatkoztak arra, hogy Te milyen nagy értéke vagy a magyar zsidóságnak és arra kérték a Hitközséget, hogy tegyen most már ő is valamit az érdekében, mert az egyesület tul- lépte a megengedett támogatás hatá- rát.

**Te azt nem tudod, hogy ezek, a hit-
életben szereplő iparmágnások még
csak válaszra sem méltatták a szellemi
arisztokratákat.**

Jobb is, hogy Te ezt se tudod...
Kedves Mesterem: Te nem éltél
hiába, mert osztályrészedül jutott az
a sors, amit magyarzsidó író elérhet:
*a nyomor, a kórháziágy és — a disz-
sír hely.*

Kedves Péter: Pihenj csendesesen. Jó
éjszakát. A viszontlátásra...

Ujvári Péter halála után Stern Samu
kijelentette:

— *Kár, hogy meghalt Ujvári, úgy tervez-
tük, hogy megtesszük a Hitközség főkönyv-
tárosává.*

Lám, milyen kár volt *sietni* Ujvári
Péternek...

Sip utcai rövid hírek

Stern Samu 5000 adófizetőnek töröltette
adóját.

★

A vezetőség 10.000 adófizetőnek fel-
emelte adóját

★

Stern Samu 16.000-ről 23.000-re emelte
a szavazók számát.

★

A vezetőség — hivatalos kimutatás sze-
rint — leszállította a szavazók számát pon-
tosan 14.802-re.

★

Stern Samu és társai 67.000 tagból
mindössze csak 53.000 adófizetőt fosz-
tottak meg szavazati jogától.

Lechájim a mispóche, bis hundertund-
zwanzig! Sekajach!...

Az élő hősök jutalma

Péntek este. A Dohány-utcai templom
előtt hatalmas magánautópark. A főbe-
járatnál feketepápaszemes, rosszul táplált
ember, mellén nagy és kis vitézségi érem,
remegő kezét kinyújtja, koldul.

Katz Miklós volt aknavető szakaszvezető,
(lakik: VII. Rottenbiller utca 42.) 100 szá-
zalékos rokkant. Felesége tüdőbajos. Mun-
kaképtelen. Fia 12 éves. Ebben az életben
többé nem láthatja őket. Megvakult.

Katz a Hitközségtől havonta (igen,
havonta) 3 pengő segélyt kap.

Ezért a támogatásért Katznak eljéjétől
ötödikéig pontosan személyesen be kell
vezettetnie magát, mert ha a jelzett időt
lekési, a segélyt *nem kapja meg.*

Idegsokkos, megtépázott ember áll előt-
tem. Lusthans Jenő, 66 százalékos rokkant.
(Király ucca 38. III. emelet 55 szám alatt
lakik). Lusthans a világháboruban a 87.
gyalogezredben szolgált, *egész sor* kitün-
tetést szerzett. Hadifogságból, Párison ke-
resztül tért vissza Budapestre.

— Párisban — mondja Lusthans —

a zsidó hitközség kórházban kezeltett
s amikor valamelyest javult az egész-
ségi állapotom, hazautazáshoz vasuti
jegyet és 300 frank segélyt kaptam.
Megérkeztem Budapestre. Hozzátarto-
zóim nincsenek és így kénytelenségből
a hitközséghez fordultam támogatásért.

Két pengő segélyt kaptam.

A hitközség *súlyos százezreket áldoz a
hősi halottak emlékművére, az élő és meg-
rokkant zsidó hős, akire annyira szeret-
nek hivatkozni: koldus alamizsnát kap...*

★

A Hitközségi ellenzéki párt azt a sze-
mérmetlen hirt terjeszti, hogy a Hitközség
a jótékonytságot nem gyakorolja *kellő*
mértékben.

Hallatlan!...

HÖnérzetes zsidó csak a
Hitközségi ellenzéki párt listájára
szavazz!

Levél Tojásfalváról

Az Uj Ut első számának szokatlanul nagy és erős visszhangja támadt. A hozzánk érkezett üdvözlő levelek közül csak egyet emelünk ki, Stern Salamon urét, aki messze Tojásfalváról az alábbi buzdító levelet intézte szerkesztőnkhez:

Kedves Öcsém!

Ne haragudj a bizalmas megszólításért: fiatal vagy, az első évedet futod még. A lapot megkaptam, elolvastam: gratulálok. Sok merész dolog van benne, furcsa és újszerű a hangja, tartalma, de azt hiszem, igazat irsz. Ez némileg baj és szokatlan jelenség, de, azt hiszem, megtaláltam az okát: a fiatalsággal együtt jár ez a purifikáló hév, majd, ha öregebb leszel, te is hozzájárhe-tőbb leszel és rájössz arra, hogy van fontosabb dolog is az igazságnál, az u. n. jogos magánérdek, amelyet a közérdek fölé szoktak helyezni.

Várom a második számot.

Nem tudom, ki vagy, neved még ismeretlen, rangod semmi. Ha legalább álkormányfőtanácsos lennél! Multad sincs, másoknak van és ez már valami, még ha kicsit homályos is ez a múlt, mert vedd tudomásul, hogy a lap olyan, mint a nő: akkor érdekes, ha multja van. És én hozzászóktam, hogy a mi zsidó lapjainknak igenis van.

Tudod, hogy támogatni szoktam a sajtót. Szeretem az engedelmes, alkalmazkodó nyomtatott betűt. Alkalmazkodj. Még nem késő, megjavulhatsz és akkor számíthatsz az én közismert, köztudatban élő támogatásomra. Ma még nem fizetek elő, de szó lehet róla, ha megfogadod intelmeimet.

Egyébként üdvözöllek:

Stern Salamon, Tojásfalva

u. p. Csekkháza

Sürgőnycim: Lap-pausálé

Vészi József fogyasztókurája miatt Stern Samu fizetési zavarba jutott

Néhány lappal előrébb kénytelenek voltunk a zsidó kórházban észlelt nepotizmust megirni s máris újabb és hasonló sérelemről kaptunk hírt, amely a zsidó kórház kitűnő orvosgárdáját érte. Szívesebben elhallgattuk volna az esetet már csak azért is, mert nem szeretnők olvasóinkban azt az érzést kiváltani, hogy mi *szándékosan* keressük a támadási felületeket.

Vészi József főszerkesztő fogyasztókurát tartott s enyhébb lefolyásu betegségében dr. Lax Henrik kezelte őt. Vészi meggyógyult. Hála Istennek.

Vészi József kezelőorvosának átnyújtott honoráriumon kívül, a vele szemben érzett háláját kézzelfoghatólag is kifejezésre akarta juttatni s e célból megkérte Stern Samu hitközségi elnököt, hogy Lax Henrik doktort ne-

vezné ki a zsidó kórházba főorvosnak.

Stern Samu nem tudván elzárkózni Vészi kívánsága elől, megígérte, hogy a kinevezés legkésőbb február elsejéig megtörténik.

A kinevezés ukázszerűen még február elseje előtt történt meg. Nem várt fordulat állt azonban be. A zsidó kórház orvosi tanácsa, amely *megelé-gelte már a személyi kultusz tobzódását, vétőjogával élt.*

Február elseje. Lax doktor hiába várta a kinevezést s azt magas protektorának tudtára adta.

Vészi emiatt felbőszülvén, a következő sürgőnyt küldte Stern Samunak:

«Február elsején esedékessé vált Lux-féle váltó feltétlen beváltását követelem.

Stern Samu kényes helyzetében kapa-
citálni kezdte az orvosi tanácsnak
minden egyes tagját. Hosszas, napo-
kig elhuzódó perszadálások után végre
sikerült, hogy az orvosi tanács ötven
százalék erejéig deferált és hozzájárult
dr. Lax kinevezéséhez a Kaszab-féle
poliklinikára.

Vészi József főszerkesztő kétsége-
lenül a magyar publicisztikának kima-
gasló egyénisége. Mint minden ember,
ő sem lehet azonban mentes emberi
gyarlóságoktól. Elismerjük, hogy Vészi
a magyar zsidóság érdekében kifejtett
munkásságával elvitathatatlan érdeme-
ket szerzett, éppen ez okból *nem méltó*
hozzá, hogy azokat akár saját, akár
mások előnyére hasznosítsa.

Határozottan tiltakoznunk kell az
ilyen esetek megismétlődése ellen. Nem
szabad, hogy a zsidó kórház becsüle-
tesen működő orvosi karát további bán-
tó mellőztetés és sérelem érje. Stern
Samunak pedig a fülébe sugjuk: Quo
usque tandem...

Kevés a titkár

- A. Szörnyen tékozló ez a pesti Hitközség.
Azelőtt egy titkára volt, most négy
van. Minek annyi titkár?... Le kel-
lene építeni őket...
- B. Én is a leépítés híve vagyok, de sze-
rintem még több titkárra volna szük-
ség...
- A. ?...
- B. Kevés ahhoz négy titkár, amennyi el-
titkolnivalója van a Hitközségnek...

Braun Gyula

כשר

mészárszéke

VI., Aradi-utca 41. sz.

Allandóan friss elsőrendű
husok legolcsóbb napi árban

Figyelmes és előzékeny kiszolgálás!

ÜZENET

Néhány előfizetőnk azzal a kíván-
sággal fordult hozzánk, hogy ne csak
a Sip uccának sipoljunk, hanem foglal-
kozzunk a vidék ügyeivel is.

E kívánságot szíves örömet teljesít-
jük, ha a vidék olyan eseményeket
bocsát megbíralás végett rendelkezé-
sünkre, amelyek egyetemes zsidóság
érdeklődésére számíthatnak.

Lokálisérdekű (bármicvó, tisztujítás,
purimbál stb.) híreket *nem közlünk.*

Egyben tisztelettel kérjük mindazo-
kat, akik mutatványszámainkat megtar-
tották, hogy az előfizetési díjat szer-
kesztőnknek 36.608 számú csekkszám-
lájára befizetni sziveskedjenek.

**Utazókat (akvizitőröket) nem alkal-
mazunk.**

A kiadóhivatal

Hogyan védekezzünk a hideg ellen?

Zord téli napon szegény Ujvári Péter
együtt ült szerkesztőnkkel egy köruti ká-
véházban. Ujvári elmondta — mert ő soha-
sem panaszkodott —, hogy hetek óta hideg
szobában dolgozik és fűtőanyag híján hi-
deg ételkel kénytelen táplálkozni.

— Nem baj — mondta Ujvári. — Az
oroszk nyáron forró teát isznak, hogy
ne érezzék annyira a meleget. Én meg
hideg ételeket eszem, hogy védekezzem a
hideg ellen.

.....
KUFFLER כשר ÉTTEREM
.....

• Budapest, VI., Vilmos császár-út 39. sz.
• Nyugati pályaudvar közelében

• Ujonnán átalakítva, 1 teremmel megnagyobbítva
• 25 év óta elismert

• **Házi konyha • Polgári árak**
• Menü-rendszer, délben—este

• Társas ebédeket és vacsorákat vállalok.
• Telefon: Aut. 167—57.
•

**A Hitközségi ellenzék Reá
a kisemberek pártja. szavazz !**

A skót misszió megdöbbentő statisztikája

Klerikális ujság részére csinálnak propagandát a zsidó iskolában.

A zsidók történetében mindig az iskolák játszották a legfontosabb szerepet, mert azok voltak mindenkor a zsidóság legnagyobb erőssége. Amikor Róma leigázta a zsidók országát, a megalázott nép csak iskoláik fentartásáért könyörgött.

Csehszlovákiában a *legkisebb* hitközség is zsidó, sőt *héber* (nem zsargon) nyelvű elemi iskolát tart fenn. Érdekes adatképen említjük fel mukaveci (munkácsi) főgimnáziumot, a sevlusi (nagyszőlősi) polgári iskolát, amelyben *héber* az előadónyelv, sőt Uzhorodon (Ungváron) *hébernyelvű* óvoda is van.

A *bécsi zsidó hitközség*, amely a pestinél lényegesen kisebb, nagy áldozatok árán *18 iskolát tart fenn*. A pesti hitközségnek mindössze *4 iskolája* van. Ezekből is most egyet meg akar *szüntetni*. Már ez egymaga is rikítóan karakterizálja a hitközség zsidótlán és főleg rövidlátó politikáját: *csak a jövődelmet* hajszolja és nem tartja legszentebb kötelességének, *hogy gerinces és önérzetes zsidókat neveljen az egyetemes zsidóság szebb és jobb jövője érdekében*. A hitközség inkább templomkörzeteket létesít. Ezek nem csak *jövedelmeznek*, hanem kitűnő kortes iskolák is. Ezekből kerülnek ki azok a szerényjégényű kortesek, *akik egy kis kövéddel beérik*.

Nem állítjuk, hogy a körzeti templomok létesítése felesleges, de magasabb okokból szükségesebbnek tartjuk, hogy azokban a városrészekben, ahol a hitközség körzeti templomokat létesít, ugyanott iskolákat is tartson fenn. Amíg a zsidóságnak legfeljebb 10—20 százaléka megy rendszeresen templomba, addig a zsidó gyermekek *100 százaléka jár iskolába*.

A meglévő iskolákban is hiányzik a tiszta zsidó szellemben való nevelés. A hiba nem a tanerőkben, hanem abban az elavult felfogásban rejlik,

amely még mindig a vagyoni előnyt és társadalmi pozíciót a rátermettség fölé helyezi.

Elénken él még emlékezetünkben, amikor *dr. Glückstahl* Samu a külvilággal szemben ugyan más ürügy alatt, de lényegében csak azért mozdított el két értékes és közszeretetten álló tanárt a hitoktatás katedrájáról, mert éppen olyan komolyan tanították a hébernyelvet, mint a többi más idegen nyelvet.

A Wesselényi-utcai iskola igazgatója az órák alatt a »Tündérvásár« című gyermeklapot osztja szét a tanulók között és felszólítja a növendékeket, hogy fizessenek arra elő. Nem érdektelen tudni, hogy az említett lap

a központi (katholikus) sajtóváltalat kiadása és szerkesztője kikeresztelkedett zsidó

Még egy érdekes adat.

A Vörösmarty-utcai skót misszió iskolájába járó növendékek *60—70 százaléka zsidó vallású*. A szülőknek a beiratkozás alkalmával írásbeli beleegyezést kell adni ahhoz, hogy gyermekeik

öt református hittanórán részt vegyenek

Ennek az iskolának kimondott célja a *térítés*. Az iskola vezetője büszkén hirdeti a zsidóságra nézve lesújtó eredményt, hogy a

Budapesten kikeresztelkedettek 80 százaléka az ő iskolájából került ki.

A hitközség vezetősége változtassa meg eddigi iskolapolitikáját. Létesítsen mielőbb zsidó iskolákat. *Ezt a kiadási tételt* senki sem fogja kifogásolni, ha még olyan nagy is lesz.

DÁVID PARITTYÁJA

A zsidó kórház kulisszatitkai- ból

Amikor a fiatal zsidó orvos elhagyja az egyetemet, alig képes elhelyezkedni. A fővárosban letelepedni reménytelen, vidéken is annyi az orvos, hogy ott sincs sok kilátás a biztos egzisztencia megteremtésére. Községi orvosi kinevezés, vagy társadalombiztosítói orvosi állás, ami legalább a létminimumot biztosítaná, *zsidó orvos számára ma csak elérhetetlen álom...*

A fiatal orvos valósággal boldog, ha a zsidó kórházban helyezkedhetik el. Itt elvégezheti a kötelező egyéves gyakorlati időt, esetleg specializálhatja is magát és ha szerencséje van és ha az évek óta dühöngő személyi kultusz el nem gáncsolja, akkor ki is nevezik orvosnak, főorvosnak.

Nem egészen érdektelen, ha eláruljuk, hogy még a főorvos is minden *fizetés nélkül végi* felelősségteljes működését, ingyen tartozik kezelni a kórház betegeit. A főorvos egyedüli jövedelme az a honorárium, amit a *gazdag különszobás beteg jóvoltából kap*, és ezt is — *tisztán kollegiális és szociális érzésből* — a jövedelemnélküli segédorvosokkal megosztja.

A hitközségben tobzódó lokális politika még ezeket a szerencsétlen kultúrpariákat sem kiméli. Még élénken emlékezünk vissza arra a méltatlan módra, amellyel a kiváló dr. Bányait kirekesztették a kórház kötelékéből. A közvéleményt még mindig izgatja Benedikt tanár öngyilkossága. Most ismét egy főorvosi kinevezésről suttoznak.

A Hitközség a zsidó közkórházban «Terhességi tanácsadó» címmel, né-

hány igen értékes orvos mellözésével főorvosi pozíciót rendszerezített.

Erre az állásra dr. Szegőt nevezték ki.

Ez a kinevezés annál meglepőbb volt, mert *dr. Szegő nem tartozott a kórház kötelékébe.*

Ebben az ügyben Stern Samu hitközségi elnökhöz fordultunk felvilágosításért, aki kérdésünkre a következőket mondta:

— A zsidó kórházban orvosi tanács működik, amelynek előterjesztését nekünk, laikusoknak *jeltétlenül respektálnunk kell.* Az előljárárság tehát — úgy szólván — *csak hozzájárul a kinevezéshez...*

— Az orvosi tanács *mindig csak egy*, vagy több orvost szokott előterjeszteni?

— Jelen esetben — vallotta be a hitközség elnöke — az orvosi tanács *három* orvost terjesztett elő...

Ebből tehát kiderül, hogy a *Hitközség az orvosi tanácsra akarja hárítani a felelősséget* ezért a kinevezésért, holott az orvosi tanács igen korrektül *több orvost* terjesztett elő kinevezésre és ezek közül a *hitközség vezetősége választotta ki azt, akit ki akart nevezni.* Jelen esetben Szegő doktort.

★

Egészen furcsa *véletlen*, hogy a kinevezett dr. Szegő unokaöccse dr. Glückstahl Samu felsőházi tagnak, a *hitközség alelnökének...*

★

Honny soít qui mal y pense...

A Pesti Izraelita Hitközség dzsungeljéből

80 hitközségi alkalmazott családját megfosztják kenyerétől — 28 zsidó mészárszéket akarnak beszüntetni. — A pesti 1 pengő 70 filléres laskát vidéken 78–80 fillért árusítják.

Régi törekvés, hogy meg kellene teremteni a zsidó egységet, legalább olyan kérdésekben, amelyek az egyetemes zsidóságot érintik. E terv megvalósulása az Orthodoxia tartózkodó és merev álláspontján akadt meg, mert nem akart még csak tárgyalóasztalhoz sem ülni a pesti neologokkal, akikről — *sajnos sok joggal* — az a véleménye, hogy ők a vallás elmélyítés álarca mögé rejtőzött reform-zsidóság, akik az ősi tradícióktól mindjobban eltérnek.

Autentikus helyről értesültünk, hogy végre most megtört a jég. A két hitközség között megállapodás jött létre, *amely választás-taktikai okokból, csak a jövő hó végén kerül nyilvánosságra.*

A megállapodásra az adott okot, hogy az indirekt adó formájában szedett magas gabella-díjak miatt a kóser husneműek fogyasztása annyira lecsökkent, hogy az ellenőrző apparátus fenntartása tavaly 164.000, az idén majdnem 100.000 pengő deficitet okozott. E bajon akként kíván segíteni a hitközség, hogy minden rituális ellenőrzést az Orthodox hitközségnek egy-

szerűen átadja. Minthogy pedig az Orthodox hitközség csak olyan felügyelőket alkalmaz, akik képesítésüket három ortodox rabbtól nyerték s mivel ilyenekkel a neolog felügyelők nem rendelkeznek.

80 családossal alkalmazott veszt el kenyerét

Az alkalmazottakat 3–6 havi végkielégítéssel bocsátják el és e célra a Hitközség 54.000 pengőt irányozott elő.

Az alkalmazottakkal hasonló helyzetbe kerülnek a kóser mészárosok is. Az orth. hitközség ugyanis saját kezelésben tartja fenn mészárszékeit s így

28 zsidó mészáros kénytelen lesz üzletét bezárni

A mészárosnak sorsára jutnak természetesen a kóser baromfikereskedők kóser vendéglősök is.

Ez a megoldás teljesen antiszociális és főleg nem célravezető. Az orthodoxia megalkuvatlanul ragaszkodik a

של פסח

HUSVÉTI ÁRUT

ez évben ismét készíti az ismert kitűnő minőségben, szigorúan rituális előírás szerint

Schreiber Simon,
az egri főújsz. főrabbi ut. felügyelete alatt

FRANCK HENRIK FIAI R.T.
Iroda: Budapest, I, Budafoki-út 64. szám.
Levél cím: Budapest 113. Postafiók 5. • • • Telefon: Lő. 10-45 és 12-19.

rituáliékhoz, még akkor is, ha az ellenőrzés költsége lényegesen megdrágítja háztartását. Ezzel szemben a neológia nem hajlandó a napi áraktól feltűnően elütő különbözetet megfizetni és inkább megszünteti rituális konyháját. Világos tehát, hogy ezzel a megoldással a *Pesti Izr. Hitközség csak a deficitet szünteti meg, a tulajdonképpen bajon mit sem segít*. A kóser husneműek ára vagyis az az ok, ami miatt eddig is megszüntették a rituális konyhákat *változatlanul fennmarad*.

Ha a Pesti Izr. Hitközség *komolyan a vallás elmélyítést célozza*, úgy nem szabad olyan intézményt feladni, amely a vallás destruálásához vezethet. A hitközség mindenekelőtt vallási és erkölcsi testület és

nem közkereseti társaság, amelynek minden investíción okvetlenül keresni kell

A hitközség tagjai azért fizetik az adót, hogy a befolyó pénzekből elsősorban azokat az elsőrendű intézményeket tartsa fenn, amely a vallás gyakorlásához feltétlenül szükségesek. Ilyen a rituális ellenőrzés is, amelynek a nyereség vagy veszteséghez semmi relációban köze nincs.

A rituális husfogyasztás egészséges gaballa-politikával könnyen felfejleszhető. Csak arra kell törekedni, hogy szűnjön meg az a lényeges különbözet a napi árak és a kóserhusneműek között. Akkor mindazok, — igen sokan —, akik eddig *kénytelenek* voltak lemondani a kóserhusneműek fogyasztásáról, szívesen visszatérnek a rituális konyhavezetéshez. Az így előálló szaporulat tetemesen lemersékli az ellenőrzés költségeit.

A titokban tartott szerződés szerint a Pesti Izr. Hitközség a laskasütés jogát is átruházza az Orthodox hitközségre. Ezzel — úgy látszik —, a Pesti Hitközség rekompenzálni kívánja az Orth. Hitközséget a jövedelmi szempontból improduktív gabella átvételért. A két hitközség különben eddig is kartellben volt, közösen fizették a vámoknál, hidaknál, és pályaudvaroknál felállított

20 államrendőrségi detektívet, akik arra ügyelnek, kívülről laskát behozni ne lehessen

A macész 32 filléres lisztből készűl és Pesten 1 pengő 70 fillérért árusítják. Ha elfogadjuk azt az indokolást, hogy a magas munkabér és a szegé-

SKREK LIPÓT

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

orth. **כשר** szalámi és kolbászárú különlegességek gyára
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 27.

Telefon: József 424—17, 453—70.

VI., Nagymező-utca 50.

Központi Vásárcsarnok.

Miskolc—Nyiregyháza.

Lerakatok a főváros minden részében.

Kérjen mindenütt kifejezetten

„SKREKSZALÁMIT“

nyek számára ingyen kiszolgáltatót mennyiség drágítja meg a laskát,

akkor hogyan szállíthatják ugyanezt a laskát vidékre 78–80 fillérért

Mi rendíthetetlen hivei vagyunk a zsidó egységnek és szeretettel karolunk fel minden olyan törekvést, amely ennek az egységnek létrehozását célozza: komoly és a zsidóság egyetemesét érintő kérdésekben. *Megvetjük azonban az olyan együttműködést és szolidaritást, amely csupán anyagi érdekeken épül fel.*

Fogas kérdés

A mindennapi létért súlyosan küzdő kiskereskedő a következő fogas kérdést intézte szerkesztőségünkhöz:

Jó zsidó vagyok. Pontosan fizetem a hitközségi adót. A rossz gazdasági viszonyok miatt, sajnos, szombaton is nyitva kell tartanom üzletemet. A nagy ünnepeken ugyan zárva tartom üzletemet, de a magas beléptidíjak miatt nem mehetek templomba.

Becsés lapjából értesültem, hogy a Pesti Izraelita Hitközségnél 18 rabbi, a Dohány-templomban pedig négy főrabbi is funkcionál. Kérem szépen, mikor és hol hallhatnám legalább egy rabbi szónoklatát?

Tiszta és titkos szavazást követel az Ellenzéki Párt

A hitközségi választásokkal kapcsolatban az Ellenzéki Párt megbízottai megjelentek dr. Klár Zoltán vezetésével a választási bizottság elnökénél, dr. Barna igazgatónál.

Előadták, hogy az alapszabályok olyan hiányosak, hogy semmiféle megfogható intézkedést nem tartalmaznak a szavazás módjára vonatkozólag. A titkosság jellege abban domborodik ki csak, hogy a szavazólapokat borítékba kell tenni és így lesz bedobva az urnába.

A megbízottak rámutattak arra, hogy lényeges elsősorban az, hogy a résztvevő pártok egyforma nagyságu, színű és nyomásu lapokat készítsenek, nehogy már a szavazólapok külsejéből megállapítható legyen az, hogy milyen listával szavazott.

Kérték azonkívül, hogy fülkéket állítsanak a szavazóhelyiségbe, hogy itt befolyástól mentesen helyezhesse el a választó a szavazólapját.

Különböző más részletkérdések alapos megvitatását is kérték, amelyek mind arra irányulnak, hogy a szavazás tisztasága kidomboríttassék.

Dr. Barna elnök kijelentette, hogy ő a maga részéről pártatlanul fogja vezetni a választást.

Dr. Klár Zoltán válaszában hangsúlyozta, hogy ők a bizalmat az elnök személyének előlegezik, azonban tárgyi biztosítékokat kérnek.

Az Ellenzék még nem kapta meg a választási elnök végzését, de már is beadvánnyal fordult Stern Samuhoz, amelyben rámutatnak arra, hogy ő mindenütt hangsúlyozza, mennyire pártatlan elnöke a Hitközségnek (azért korteskedik a Hitközségi Párt mellett! a szedő) elvárják tehát azt a loyaltást, hogy intézményesen fektetik le előre azokat a módozatokat, amelyek betartásával tényleg külső befolyás nélkül adhatják le a szavazatokat titkosan.

Az Ellenzéki Párt meg fogja találni a módját, hogy ezen objektív szándékát keresztülvigye.

De még mindig hiszi azt, hogy a fórumon a titkos szavazásért gyilkos harcot folytató politikus urak nem fognak öngyilkosok lenni — politikai értelemben — azáltal, hogy megtűrük, hogy a világ legreakciósabb választási rendszere mellett még apró suskusokkal is korrigálják a választás eredményét.

Vederemo!...

A Hitközségi ellenzéki párt az általános titkos választójogért harcol. Listájára szavazz!

MIÉRT SÜLLYED A PAPI TEKINTÉLY?

A pap Isten szolgálója. Volt. Ma a pap a személyi kultusz és a lokális politika kicsinyes szolgálatában áll. Szomorú tény ez, amely lerombolja a papi tekintélyt, amihez még nagyban hozzájárul az, hogy a fiatal papgenerációnak túlnyomó része szakított a régi rávi erényekkel, személyi kultusz úz és igen gyakran súlyosan kifogásolható a családi élete.

Mennyivel nagyobb volt a rabbitekintély még csak néhány évtizeddel ezelőtt! Pedig akkor még csak egyszerűen «rebbe»-nek titulálták a zsidó papot, mégis tisztelték, respektálták. Később lett belőle főrabbi, majd főtisztelendő, és ma már a személyi kultusz nyomására a lokális politika erőszakosan megteremtette a vezető-főrabbi címet, csak azért, hogy egyik pap a másikat halálra bosszanthassa. Ha ez a rangkorság és cimadományozás tovább fejlődik, úgy hamarosan megérjük azt is, hogy lesznek *gerenál-ráseköljaink* és *lovasított sámeszek*...

A zsidó vallás nem ismer papjainál rend és rangfokozatot. Mind egyformán ráv és egyben vezető-főrabbi, ha még olyan kis hitközség szolgálatában áll. Megkülönböztetés csak a tudásban van. A szegedi ráv világtudós, a kesztelyi ráv egyetemi magántanár.

Azelőtt a ráv a vallás éber őre volt, tanult és tanított, szabad idejében a betegeket látogatta, elhagyottakat gyámolította, vigasztalója volt a bajbajutottaknak, reményt és hitet öntött a kétségbeesettek

lelkébe. Ma e nemes papi erények helyébe külsőségek nyomultak előtérbe. Üres és tartalmatlan külsőségek ideig-óráig elkápráztathatják a kritikátlan embert, de végül eredményben lerombolják a legszebb tradíción alapuló tekintélyt is.

A papitekintély süllyedésének közvetett okozója a modern rebecen. Régente a rebecen a ráv leghűségesebb munkatársa volt. Ma a főrabbiné — sajnos igen sok helyütt tapasztaltam — *kurtaszoknyában áttetsző ruhában a cserlőtont járja, ruksolja száját, pirositja arcát és bubifrizurát hord.*

Egy nyári napon a strandon beszédbe elegyedtem egy ilyen modern rebbecennel és célzást tettem ingerlő fürdőruhájára.

— Ugyan Szerkesztő ur!... Ön ilyen *maradi*?... és elképedésemmel ekként folytatta a főrabbiné: — Én nem vagyok papnő. Én csak a pap felesége vagyok...

Ha tehát papjaink visszaakarják szerezni régi tekintélyüket, úgy elsősorban *fejlesszék fel a zsidó erkölcsi felfogás alapján saját családi életüket, hogy azt a hívők példaképpen követhessék.* Vissza kell térni a régi vári erényekhez. Hiu, emberi törekvések helyett a tudás, szerénység és jószág irányítsa a pap cselekedetét, mert csak így lehet a szívekbe vésní a köztáblák ígét...

A Sinaj-hegy kopár. Nincs rajta sem szobor, sem emlékmű. *Jeltelen.* És mi mégis tudjuk, hogy onnan kaptuk a Thórát...

Tul a Dunán tapsolnak

A »Budai Hitközségi Értesítő« a budai hitközség hivatalos lapja a legutóbbi pesti rabbiválasztással kapcsolatban a Talmud szavait idézi: Disz a fiu számára, ha atyja mellett lehet és dicsősége az atyának, ha fiát kísérheti.

Rendben van. Mi sem vonjuk kétségbe a talmudi idézet igazságát.

Buda könnyen tapsolhat, hiszen ingyenes publikum módjára nézte végig a rabbiválasztás gyönyörű színházi előadását. Az egyetlen baj csak az, hogy a *szárokat nekünk a Dunán innen, az adóktól megörnyedt, lerongyolódott hitközségi tagoknak kell fizetni...*

Tábla- és tüköruveg

nagykereskedés

IFJ. WEISS GYULA

TELEFON:

AUT. 101-12 és 101-13.

Budapest, V., Vadász-utca 29.

Minden vonalon való takarékoságot és az adók leszállítását követeli a Hitközségi ellenzéki párt. Reá szavazz!

A hitközség szombati napon végrehajtatott egy igazgatót

Minden különösebb kommentár nélkül önmagáért beszél a következő megdöbbentő eset:

H. E. részvénytársasági igazgatóra a hitközség 1930-ban kivetett 140 pengő kultuszadót. Az igazgató azonnal le is fizette ezt az összeget az adókövetőbizottság kezéhez. Egy félével később, a múlt év júliusában váratlanul végrehajtó jelent meg H. E. lakásán és hitközségi adótarozás fejében lefoglalta az igazgató butorait. Az igazgató természetesen azonnal a hitközséghez fordult, ahol rá is jöttek a hibára és elnézést kértek az igazgatótól, aki már rég eleget tett adófizetési kötelezettségének.

Ezzel azonban a furcsa ügy még nem

nyert befejezést. 1931 január 24-én, szombaton délelőtt újra beállított a végrehajtó H. E. igazgatóhoz, aki otthon éppen szombati ájtatosságát végezte és bemutatva a 42.511—V. b. nyilvántartási számú végzést, el akarta szállítani az igazgató butorait.

Minden — különösen nagyobb — apparátusnál előfordulhatnak adminisztrációs hibák. Jelen esetben mi csupán azt sérelmezzük, hogy kultuszadó fejében éppen szombaton molesztálják a zsidó hiveket.

Gyakrabban előforduló eset ez, amelynek megismétlődését gyökeresen meg kell akadályozni.

Olyan sürgős kötelesség ez, amely nem tűr egy napi hasztalt sem. Azonnal intézkedni kell, még ha — szombat is van.

A Hitközségi Ellenzéki Párt a győzelem útján

Manheimer, a bécsi világhírű tudós főrabbi, egyik barátjához intézett bizalmas levelében többek között ezeket írta: En nem olvasok felekezeti lapot. *Nem engedem meg, hogy egy zsidó lap is házamba járjon.*

Vajjon mit szólna a tudós rabbi a magyar zsidó lapjainkhoz?

A felekezeti sajtónak az volna a feladata, hogy a zsidóság látóhatárát kiszélesítse, minden zsidó megmozdulásról olvasóit objektíven tájékoztassa. E helyett anyagi előnyökért pártok zsoldjába szegődött és minden más törekvést, ha az egyetemes zsidóság érdekét is célozza, azonban nem a pártja kezdeményezte, egyszerűen elhallgatja.

Hitközségi ellenzéki párt.

Pedig ilyen is van. Az elégedetlenség, jogfosztottak és a kisemberek pártja. Hatalmas tábor ez, amely napról-napra gyarapodik. Hetek-hónapok óta a főváros különböző helyein nyilvános gyűléseket tart, lelkesen ünnepelek, ahol megjelenik.

A felekezeti lapok erről az ideális mozgalomról hallgatnak. Ők tudják, hogy miért.

Amint azt lapunk más helyén megírtuk, 53.000 adófizetőnek elkönfiskálták szavazati jogát. Elűtötték az adófizetők túlnyomórészt attól a leg-
elemibb jogtól, hogy a hitközség mai vezetősége felett, amely a tönk szélére juttatta a Pesti Izr. Hitközséget, bírálatot gyakorolhasson és oktan gazdálkodásáért felelősségre vonhassa mindazokat, akik ezt az anyagi le-szullyedést előidézték.

Sokáig magárahagyatva, tehetetlenül állt a nagy tömeg a jól megszervezett jelenlegi vezetőséggel szemben. Az elégedetlenség nőttön-nőtt s már-már úgy látszott, hogy az uralmon levők minden ellenállás nélkül ismét bevonulhatnak a Sip-utcai székházba.

Váratlanul megjelent Scheer Samu, egyszerű zsidó polgár és öklével az asztalra csapott és a nagy potentátoknak odakiáltotta:

— Ez így nem mehet tovább!

Az asztalraütesnek kicsiny a hangja, nagyot mulattak a törzsfőnökök és csatlósai rajta, de csakhamar megrettentek dörgő visszhangjától. Mintegy varázsütésre tömörültek a jogfosz-

tottak százai, majd ezrei a bátor és önzetlen férfitömegé.

A legutóbbi gyűlésen megjelent dr. Klár Zoltán, a közszerepetben álló bátor politikus, aki magáévá tette a Hitközségi ellenzéki párt programját és fiatalos lendülettel kitartásra buzdította a nagy tömegben megjelent hallgatókat, akik őt meleg óvációban részesítették.

E gyűlés hangulata még fokozódott, amikor dr. Klár Zoltán bejelentette, hogy dr. Vázsonyi János, a demokrata párt ifju vezére is szívvvel és lélekkel csatlakozik az ellenzéki mozgalomhoz.

Dr. Vázsonyi János és Dr. Klár Zoltán csatlakozása felbecsülhetetlen értéket és nyereséget jelent a Hitközségi ellenzéki párt számára. E két ifju és a mai politikai élet legnépszerűbb egyéniségének csatlakozása azt eredményezte, hogy ma már nagy testületek és egyesületek jelentették be belépésüket a Hitközségi ellenzéki pártba.

E nagyarányu csatlakozás a kormánypártban érthető idegességet keltett és ma már olyannyira veszélyeztetve érzi pozícióját, hogy eddig sohasem tapasztalt propagandát fejt ki az ellenzék elnyomására.

Hiába! Jogos és igazságos követeléseket nem lehet elnémitani.

Március elsején (vasárnap) a Hitközségi ellenzéki párt a Drechsler palota félemeleti dísztermében nagygyűlést tart, amelyen dr. Vázsonyi János, dr. Klár Zoltán és dr. Sebeők Dezső fog felszólalni.

Ami a szülőket legjobban érdekli!

**Leány- és fiuruha,
Leány- és fiukabát**

LITZMANN IRMA

Budapest, VI., Király-utca 18

Ezüst diszmuáru,
evőeszközök
gyári árban

Schleifer

ezüstárugár

VII, Kazinczy-u. 14. Telefon: J. 435-28

Ahol a schulchan aruchot nem ismerik

Szomoruan mulatságos ez az eset, amely a közelmúltban a »vallás elmélyítők« birodalmában történt.

Egy választmányitag a vita hevében a szertartási törvényre bántó megjegyzést tett. Az ügy a rabbi elé kerül, aki a választmányi tagot arra kötelezi, hogy a választmányt nyilvánosan kövesse meg, mivel megsértette a schulchan aruchot.

Legközelebbi választmányi gyűlésen a választmányitag napirend előtt felszólal:

— A rabbi ur arra kötelezett, hogy a választmányt kövessen meg, mivel megsértettem Schulchau Aruch urat. Nem emlékszem, hogy ő közöttünk lett volna. Nem is ismerem. Ezért arra kérem Önöket, ha véletlenül találkoznak vele, mondják meg neki, hogy ezennel bocsánatot kérek tőle...

NEIGER נשי étermei

A magyar zsidóság találkozó helye

Speciális ételek. Figyelmes kiszolgálás.

Lakodalmak részére külön díszterem.

Polgári árak

Budapest, VI., Teréz-körút 4. szám

Saját készítésű

SIRKŐVEK legolcsóbban
kapnatók :-:

MÓZES TESTVEREK sirkőkészítőknél

Budapest, X., Kozma-utca 7. szám.

A temetőnél. telefon: Kobánya 75-56

Szombaton és ünnepnapon zárva.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MARKUS ALADÁR

Előfizetési ár:

EGESZ ÉVRE 8 P

Institúciónak jobb papíron:

EGESZ ÉVRE 10 P

Csehszlovákiában 60 Kc

Jugoszláviában 120 dinár

Romániában 400 lei

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 84

Admiral nyomdai műintézet, Budapest,

VII. Rózsa-u. 15-17. Tel. J. 334-85.

Felelős: Goldmann Henrik

A pesti izraelita hitközség rabbinátságának
felügyeletete alatt álló

כשר KÓSER כשר
SZALÁMI- ÉS FÜSTÖLT-
HUSÁRUGYÁR Rt
BUDAPEST VII, DOB UCCA 10

Lakodalmakra, avatásokra és ünnepélyekre különleges felvágottak Vidékre naponta csomagszállítás. — Helybeli rendeléseket házhoz szállítjuk

TELEFON
J. 4 2 6=9 9

FIÓKÜZLET:
VII, EÖTVÖS U.

• 4. •

TEL. Aut. 254-40

PRIMA HÚS, HIZLALT BAROMFI
LEGOLCSÓBB NAPI ÁRBAN

Reich Jakab husnagyvágó

כשר **mészárszékében**

VI., Hegedüs Sándor-utca 17. szám.

(Hunyady-téri csarnokkal szemben.)

Pontos kiszolgálás.

Telefon: Aut. 241-10.

Fotó „Special“

Andrássy-ut 50. (Oktogon-tér)

6 drb művészi levelezőlap fénykép 4.—től

6 " " " egy nagy képpel 6.—től

Bérlet, utlevél és igazolvány képek
soronkívül készülnek, drb-ja —.48 fillér

Speciális GYERMEK FELVÉTEL!

Felvétel borus időben is műfény mellett.

A műterem vasárnap és ünnepnapokon este 7 óráig van nyitva

Coty parfömlök

mindeniütt !

A vezető Coty márka fenséges termékeivel mindenkinek mód adódik igazi parfömlöket használni. Éljen álmaival:

Coty „L’Aimant“

Édeskés, bódító álmom, trópusok forró éjszakája.

Coty „Chypre“

Az agyonutánczott és soha el nem talált üde, valódi «Chypre», a cyp-ruserdők színes tollu madárdala.

Coty „L’Origan“

A párisi Coty cég világhírű kreációja, az elismert név megteremtője. Tom-pafényű bárhangulatok halk sikolya.

Coty „Paris“

Egy külföldi utazás gyönyörei. Előkelő szállók halljának egy-egy el-suhanó felhője.

Coty „Émeraude“

A megtestesült eszménység. Arisztokratikus titok. Nagy dámák csáb-illata

Coty „La Jacée“

A büszke tekintetű, megközelíthetetlen urnő, előkelő tekintélyt szerző, bűvös illata.

Coty „Styx“

Világhírű művésznők, sztárok nemes prémjének gazdagságát jelentő nemzetközi illata. Különös nehéz illat.

Coty „L’Or“

Játékasztalok guruló aranyainak, a változó szerencse izgalmának ex-centrikus illata. Érdekes alkalmi illat.

Coty „Violette“

„Lilas“

„Cyklamen“

„Iris“

Provance mezőinek üvegbe fojtott csokra.

**Utánozhatatlanok, legyőzhetetlenek,
fenségesek.**

Eredeti üvegekben kis . . P 6.50

Eredeti üvegekben közép . P 10.50

Eredeti üvegekben nagy . P 18.—

és Luxus csomagolásaink . P 31.—

Minden szaküzletben kaphatók.

Magyarországi központ: **Mihály Ottó**
gyógyszerárú-nagykereskedés Budapest, VI., Podmaniczky-utca 43.